

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
2.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2023/1426
Toplantı Tarihi/Sayısı : 17.10.2023/37
Karar Numarası : 2023/835
Başvuran : O.O.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : -
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. İkinci defa tekerrür hükümleri uygulananlara açık ceza infaz kurumuna ayrılma ve denetimli serbestlik hükümlerinden yararlanma hakkı tanınmadığı iddiasına ilişkindir.

II. İDDİA VE TALEP

2. Başvuran, 13/12/2004 tarih ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 108'inci maddesinin üçüncü fıkrasında ikinci defa tekerrür hükümlerinin uygulanması durumunda hükümlünün koşullu salıverilmeyeceğinin düzenlendiğini, hakkında ikinci defa tekerrür hükümlerinin uygulanması sebebiyle cezasını indirim uygulanmadan infaz etmekte olduğunu, bu durumda olan tüm mahkûmların topluma kazandırılması amacıyla hiçbir adım atılmadığını, terör suçundan mahkûm olanların hapis cezalarının yalnızca dörtte üçü infaz ederken ikinci defa tekerrür hükümleri uygulanan mahkûmların cezalarının tamamını infaz ettiklerini, kendilerine açık ceza infaz kurumuna ayrılma ve denetimli serbestlikten yararlanma hakkı verilmediğini iddia ederek söz konusu mağduriyetin giderilmesi için gereğinin yapılmasını talep etmektedir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

3. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "Yasama yetkisi" başlıklı 7'nci maddesi şöyledir:

"Yasama yetkisi Türk Milleti adına Türkiye Büyük Millet Meclisindedir. Bu yetki devredilemez."

4. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "Türkiye Büyük Millet Meclisinin görev ve yetkileri" başlıklı 87'nci maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"Türkiye Büyük Millet Meclisinin görev ve yetkileri, kanun koymak, değiştirmek ve kaldırmak; ..."

5. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "Amaç ve kapsam" başlıklı 1'inci maddesi şöyledir:

"Bu Kanunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden"

yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmek ve bu konuda ulusal önleme mekanizması görevini yerine getirmek üzere Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun kurulması, teşkilat, görev ve yetkilerine ilişkin esasların düzenlenmesidir.”

6. 6701 sayılı Kanun'un “Kurumun görevleri” başlıklı 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının ilgili bölümü şöyledir:

“... f) İnsan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, g) Ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ... i) Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek ...”

7. 6701 sayılı Kanun'un “Başvurular” başlıklı 17'nci maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

“(…)

(4) Yasama ve yargı yetkilerinin kullanılmasına ilişkin işlemler, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu kararları ile Anayasanın yargı denetimi dışında bıraktığı işlemler başvurunun konusu olamaz.

(…)

(9) İşleme konulamayacak başvurular ve gerekçeli kabul edilmezlik kararları ile başvuruya ilişkin diğer usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.

(…) ”

8. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in Yönetmelik'in “Başvuru konusu teşkil etmeyecek işlem ve kararlar” başlıklı 40'inci maddesi şöyledir:

“(1) Yasama ve yargı yetkilerinin kullanılmasına ilişkin işlemler, Hâkimler ve Savcılar Kurulu kararları ile Anayasanın yargı denetimi dışında bıraktığı işlemler başvurunun konusu olamaz.”

9. Mezkûr Yönetmelik'in “Ön incelemenin yapılması” başlıklı 48'inci maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

“(1) Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; a) Kurumun görev alanına girip girmediği, ... yönlerinden incelenir.”

10. Mezkûr Yönetmelik'in “Gerekçeli kabul edilmezlik kararı” başlıklı 67'nci maddesi şöyledir:

“(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.

(2) Ön inceleme aşamasında incelenebilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48'inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir.”

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

11. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve

kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

12. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde, insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara baēlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasaēı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara baēlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara baēlamak ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

13. Bununla birlikte başvuru, ikinci defa tekerrür hükümlerinin uygulanması sebebiyle başvuranın cezasını mükerrirlere özgü infaz rejimi uygulanmak suretiyle ile infaz etmekte olduēu, bu sebeple kendisine açık ceza infaz kurumuna ayrılma ve denetimli serbestlikten yararlanma hakkı tanınmadığı, mükerrirlere özgü infaz rejimi uygulanan mahkûmların topluma kazandırılmalarına yönelik iyileştirme yapılmadığı iddiasıyla söz konusu maēduriyetin giderilmesi için gereēinin yapılması talebine ilişkindir.

14. 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un "Mükerrirlere ve bazı suç faillerine özgü infaz rejimi ve denetimli serbestlik tedbiri" baēlıklı 108'inci maddesinde ikinci defa tekerrür hükümlerinin uygulanması durumunda, hükümlünün koşullu salıverilmeyeceēi, hükümlü hakkında ikinci defa tekerrür hükümlerinin uygulanması durumunda hükümde belirtileceēi, infaz hâkiminin mükerrir hakkında cezasının infazının tamamlanmasından sonra başlamak ve bir yıldan az olmamak üzere denetim süresi belirleyeceēi, tekerrür dolayısıyla belirlenen denetim süresinde koşullu salıverilmeye ilişkin hükümlerin uygulanacaēı, infaz hâkiminin mükerrir hakkında denetim süresinin uzatılmasına karar verebileceēi ve denetim süresinin en fazla beş yıla kadar uzatılabileceēi hüküm altına alınmıştır.

15. Anayasa'nın 7 ve 87'nci maddelerinde; yasama yetkisinin münhasıran Türkiye Büyük Millet Meclisinin uhdesinde olduēu hükme baēlanmıştır. Bu bakımdan; kanun koymak, deēiřtirmek ve kaldırmak yasama yetkisi kapsamında kalmaktadır.

16. Türkiye İnsan Hakları ve Eēitlik Kurumu Kanunu'nun 17'nci maddesinde, yasama yetkisinin kullanılmasına ilişkin işlemlerin başvuru konusu olamayacaēı, Türkiye İnsan Hakları ve Eēitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'te ise yasama yetkisinin kullanılmasına ilişkin işlemlerin Kurumun görev alanına giremeyeceēi düzenlenmiştir.

17. Başvuranın iddia ve talepleri yukarıda yer alan gerekçelerle birlikte incelendiēinde başvuranın talebinin yasa deēiřikliēini gerektirdiēi, kanunlara ilişkin düzenleme yapma görevinin münhasıran Türkiye Büyük Millet Meclisine ait olduēu, 6701 sayılı Kanun'un 17'nci maddesinin dördüncü fıkrası ve Türkiye İnsan Hakları ve Eēitlik Kurumu Kanunu'nun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 40'inci maddesi gereēi başvuru konusu teşkil etmeyecek işlemler arasında yer alan başvurunun inceleme şartlarını taşımadığı ve bu nedenle kabul edilmez olduēu deēerlendirilmiştir.

V. KARAR

A. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUēUNA,

B. Kararın başvurana tebliēine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliē tarihinden itibaren 60 gün iēerisinde Ankara İdare Mahkemesine bařvurulabileceēine,

17/10/2023 tarihinde, OY BİRLİēİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Alişan TIRYAKI
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dilek ERTÜRK
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTI
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Av. Zennure BER
Kurul Üyesi